

Luontomatkailu, metsät ja hyvinvointi

Liisa Tyrväinen ja Seija Tuulentie (toim.)

Metlan työraportteja / Working Papers of the Finnish Forest Research Institute -sarjassa julkaistaan tutkimusten ennakkotuloksia ja ennakkotulosten luonteisia selvityksiä. Sarjassa voidaan julkaista myös esitelmiä ja kokouskoosteita yms.

Sarjassa ei käytetä tieteellistä tarkastusmenettelyä. Kirjoitukset luokitellaan Metlan julkaisuominnassa samaan ryhmään monisteiden kanssa.

Sarjan julkaisut ovat saatavissa pdf-muodossa sarjan Internet-sivuilta.

<http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/>
ISSN 1795-150X

Toimitus

Unioninkatu 40 A
00170 Helsinki
puh. 010 2111
faksi 010 211 2101
sähköposti julkaisutoimitus@metla.fi

Julkaisija

Metsäntutkimuslaitos
Unioninkatu 40 A
00170 Helsinki
puh. 010 2111
faksi 010 211 2101
sähköposti info@metla.fi
<http://www.metla.fi/>

Tekijät Tyrväinen, Liisa & Tuulentie, Seija (toim.)			
Nimeke Luontomatkailu, metsät ja hyvinvointi			
Vuosi 2007	Sivumäärä 227	ISBN 978-951-40-2045-2 (PDF)	ISSN 1795-150X
Yksikkö / Tutkimusohjelma / Hankkeet Rovaniemen toimintayksikkö / 3295 Matkailu osana luonnon- ja kulttuuriympäristön kestävää käyttöä			
Hyväksynyt Martti Varmola, Rovaniemen toimintayksikön johtaja, 19.6.2007			
Tiivistelmä <p>Luontomatkailu ja virkistyskäyttö metsien käyttömuotona on tullut yhä tärkeämmäksi, ja tämän kehityksen odotetaan myös jatkuvan. Tuore tutkimusraportti 'Luontomatkailu, metsät ja hyvinvointi' esittelee laajasti suomalaista alan tutkimusta, ja on samalla kuusivuotisen Metlassa päättyneen luontomatkailun tutkimushankkeen loppuraportti.</p> <p>Luontomatkailua on tutkittu 1990-luvulta lähtien Metlassa, missä ala onkin ollut pisimpään Suomessa tutkimuksen kohteena. Metsäntutkimuslaitoksella nyt päättyneen luontomatkailun tutkimushankkeen tavoitteena on ollut tarkastella matkailua osana luonnon ja kulttuuriympäristön kestävää käyttöä. Erityisesti on tarkasteltu metsäluonnon merkitystä matkailussa ja matkailukehityksessä. Hankkeen peruslähdekohtana on ollut kestävä matkailun periaatteiden ja edellystysten tutkiminen, jonka vuoksi paikalliskulttuurille on annettu erityisosaamista kulttuurisessa tarkastelussa. Hankkeen aikana on luotu verkosto eri tieteenalojen näkökulmasta luontomatkailua ja virkistyskäyttöä tarkastelevien tutkijoiden välillä.</p> <p>Tuore tutkimusraportti jakautuu teemoittain kolmeen osaan, joissa tarkastellaan matkailijoiden kokemuksia ja elämäntapaa, matkailuelinkeinon edellytyksiä ja yrittäjyyttä sekä luonnonsuojelun ja matkailun vuorovaikutusta. Tutkimusraportissa esitellään tuloksia muun muassa luonnon käytön myönteisistä vaikutuksista ihmisten psyykkiseen hyvinvointiin, matkailijoiden ympäristöasenteista, luonto- ja virkistysarvokaupan kehittämisen edellytyksistä sekä matkailun ekologisia vaikutuksista. Kansallispuistojen ja paikallisten yritysten yhteistoiminta palvelujen kehittämiseksi nähtiin toimivaksi malliksi Metlan tutkijoiden Kolin kansallispuistosta saamien kokemusten perusteella.</p>			
Asiasanat luontomatkailu, virkistyskäyttö, matkailun tutkimus, metsäluonnon aineettomat arvot, maaseutuelinkeinot			
Julkaisun verkko-osoite http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2007/mwp052.htm			
Tämä julkaisu korvaa julkaisun			
Tämä julkaisu on korvattu julkaisulla			
Yhteydenotot Liisa Tyrväinen, Metsäntutkimuslaitos, Rovaniemen toimintayksikkö, PL 16, 96301 Rovaniemi. Sähköposti liisa.tyrvaainen@metla.fi .			
Muita tietoja			

Sisällys

Luontomatkailun tutkimus laajenee, moninaisuus lisääntyy Liisa Tyrväinen ja Seija Tuulentie	5
Vaeltajan ikonit Lasse Lovén	14
Ounasselän tunturiseudun maisemat matkailijoiden mielikuvissa ja kokemuksissa Outi Rantala ja Marja Uusitalo	31
Ympäristöasenteisiin perustuva matkailijoiden tyypittelymalli ja matkailijatyypien yhteys laatutietoisuuteen – Kolin kansallispuiston ympäristömerkkitutkimuksen tuloksia Henna Kangas	45
Esteettömyys yhä tärkeämpää luontomatkailun kehittämisessä Isto Vanhamäki	51
Luonnon merkitys kaupunkilaisille ja vaikutus psyykkiseen hyvinvointiin Liisa Tyrväinen, Harri Silvennoinen, Kalevi Korpela ja Matti Ylen	57
Kollektiivinen yrittäjyys luonnon- ja kulttuuriarvojen tuotteistamisessa: tapaus Saimaa-Pielinen maailmanperintökohteeksi Juha Hiedanpää	78
Virkistysarvomarkkinat ja ekosysteemilähestymistapa Arto Naskali	89
Paras poro ei olekaan pakkasessa vaan pihamaalla? Toimintatutkimuksella tietoa elinkeinojen muutoksesta Maria Hakkarainen	105
Metsien ja metsäorganisaatioiden rooli rannikkoalueiden matkailukäytössä Marjatta Hytönen	121
Kansallispuistojen kasvava merkitys luontomatkailun kohteina ja aluekehittämisen välineinä Riikka Puhakka	139
Euroopan kansallispuistoliiton kestävän matkailun kehittämisprosessi ja sen soveltaminen Kolilla Hanniina Manner	153
Kansallispuistojen kävijämäärää selittävät tekijät Jenni Puustinen, Eija Pouta, Marjo Neuvonen ja Tuija Sievänen	161
Hevosvaellusreitit ja laskettelurinteet vieraslajien leviämisreitinä Anne Tolvanen, Katja Kangas, Anne Törn ja Pirkko Siikamäki	174
Luontomatkailun ja luonnonsuojelun suhde kahdella Tyynenmeren saarten matkailualueella Sami Kullberg	183
Nature-based tourism, forests and well-being. English abstracts	217
Kirjoittajien yhteystiedot	226